

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, HEPETEMA 28, 1911.

Arai kia kawa ai e Tukuna tetahi Whenua ki nga Tangata Paraiweti.

ISLINGTON, Kawana.
OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma ono o nga ra o Hepetema, 1911.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka arai mo te tau kotahi, timata atu i te ra i tuhia ai tenei Ota Kaunihera, i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

KATOA tera pihi tera wahi whenua ranei kei roto i te Takiwa Ruri o Wairoa, tona nui e 39 nga eka. e 6 nga paati, nui atu iti iho ranei, ara ko tetahi wahi o te whenua e mohiota ana ko Tekiona 398, Poraka VIII o taua Takiwa Ruri, koia enei ona rohe : ki te raki ko te Paamu Kawanatanga i Moumahaki; ki te rato he rori no te katoa; ki te tonga he rori no te kateo; ki te rawhiti ko te Paamu Kawanatanga i Moumahaki kua huaina i runga nei, ara ko te whenua e ata whakaaturia nei i runga i tona mapi kua whakatakotoria ki roto i te Tari o te Hekeretari, Tari Maori, Poneke, he whero na tapa o taua mapi.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Arai kia kawa ai e Tukuna tetahi Whenua ki nga Tangata Paraiweti.

ISLINGTON, Kawana.
OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma ono o nga ra o Hepetema, 1911.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tirenī, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka arai mo te tau kotahi, timata atu i te ra i tuhia ai tenei Ota Kaunihera, i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

Te Ingoa o te Poraka.	Nga Eka.	Takiwa Ruri.
Horowhenua 11B Nama 36, Tekiona 2L Nama 2	E. R. P. 36 1 7	Mount Robinson.
Horowhenua 11B Nama 36, Tekiona 2k	77 0 0	Mount Robinson.
Horowhenua 11B Nama 36, Tekiona 3G Nama 1	74 0 0	Mount Robinson me Waiopahu.
Horowhenua 11B Nama 42.	2,078 0 0	Mount Robinson.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Arai kia kua ai e Tukuna etahi Whenua ki nga Tangata Porowhiri.

ISLINGTON, Kawana.

OTA KAUNHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma ono o nga ra o Hepetema, 1911.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tireni, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka arai mo te tau kotahi, timata atu i te ra i tuhia ai tenei Ota Kaunihera, i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

Te Ingoa o nga Poraka.	Nga Eka.			Takiwa Ruri
	E.	R.	P.	
Rangatiramata ..	210	0	0	Oero.
Parangarahua Nama 1 ..	2,050	0	0	Pencarrow.
Parangarahua Nama 2 ..	216	0	0	Pencarrow.
Parangarahua Nama 3 ..	742	0	0	Pencarrow.
Parangarahua Nama 4 ..	600	0	0	Pencarrow.
Parangarahua Nama 5 ..	355	0	0	Pencarrow.
Parangarahua Nama 6 ..	500	0	0	Pencarrow.
Parangarahua Nama 7 ..	400	0	0	Pencarrow.
Parangarahua Nama 8 ..	287	0	0	Pencarrow.

J. F. ANDREWS,

Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaaturanga ka tangohia tetahi Whenua hei Rahui Whenua Purotu, kei Poraka XIV me XV, Takiwa Ruri o Rotorua.

HE whakaaturanga tenei e meatia ana kia tangohia i raro i te Ture mo nga Mahi Nunui, 1908, te Ture

Ture Rahui Whenua Purotu, 1908, me te Ture Whakalikatika i te Ture Rahui Whenua Purotu, 1910, nga whenua e ata whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei hei rahui purotu. A tenei hoki ka whakaaturia ko te mapi o nga whenua ka tangohia nei kua whakatakotoria ki te Poutapeta i Rotorua, kua waiho i reira hei tirohanga ma te katoa. Ko nga tangata katoa e pangia ana e te tangohanga o aua whenua mehemea he take tika a ratou hei whakahe i te tangohanga o aua whenua, me tuku-a-tuhi-tahi mai ana whakahe i roto i nga ra e wha tekau timata atu i te ra tuatahi i panuitia ai tenei whakaatu, me tuku mai ki te Minita mo nga Mahi Nunui, Poneke.

KUPU APITI.

Nga Eka o te Whenua ka Tangohia.			Ko tetahi Wahio	Poraka.	Takiwa Ruri.	Te Nama o te Mapi.	Te Kara i runga i te Mapi.
E.	R.	P.					
663	0	0	5171 2c (whero), Okoheriki, Nama 2c (13750A, puruu)	XIV me XV	Rotorua	P.W.D. 29979	He kakariki te tapa.
74	3	0	5171 2b2 (whero), Okoheriki Nama 2D, Tekiona 2 (13570A, puruu)	XV	Rotorua	P.W.D. 29979	He Kowhaita tapa.
78	1	0	5171 2b3 (whero), Okoheriki Nama 2D, Tekiona 3 (13570A, puruu)	XV	Rotorua	P.W.D. 29979	He pakakaita tapa.

Kei roto i te Takiwa Whenua o Akarana; e ata whakaaturia nei i runga i te mapi kua maakatia kua pania ki nga kara e mau i runga nei, kua whakatakotoria ki te tari o te Minita mo nga Mahi Nunui, kei Poneke, kei te Takiwa Porowinitanga o Werengitana.

Ina hoki toku ringa, he mea tuhi ki Poneke, i tenei te rua tekau ma tahi o nga ra o Hepetema, kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma tahi.

R. McKENZIE,
Minita mo nga Mahi Nunui.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

KOOTI WHENUA MAORI KI KAIHU (KAIPARA) A TE 19 O NGA RA O OKETOPIA, 1911.

Tari Kooti Whenua Maori, Akarana.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka noho te Kooti Whenua Maori ki Kaihu (Kaipara), a te 19 o nga ra o Oketopa, 1911, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, he mea tuku mai ki te Kai-rehita, ki te uiui hoki i nga tikanga o etahi atu mea e whakatakotoria tikatia mai ki te araro o te Kooti.

I tuhia i tenei te 21 o nga ra o Hepetema, 1911.
[Akarana, 1911-46.]

Na E. P. AARA, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WELEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
1	Anaru Wiapo me etahi atu	Hancrau.
2	Reihana Kena	Komiti Nama 1b.
3	Piipi Tito	Mareikura G2.
4	Eruini H. Kemara	Matakohe, Rota 257.
5	Pera Mohi	Okahu.
6	Wi Anaia me etahi atu	Opanake Nama 1.
7	Mate Anaia me etahi atu	Opanake Nama 1.
8	Raniera T. Taoho me Eruoka T. Taoho	Opanake Nama 1c.
9	Wharemate Haira	Opanake Nama 1c.
10	Hori Tuini	Opanake Nama 1c North.
11	Raniera Taoho me etahi atu	Opanake Nama 1c South.
12	Anaru Wiapo me etahi atu	Otamatea.
13	Paratene Hemana me etahi atu	Otioro me Te Topuni D.
14	Reupena Waitai me etahi atu	Oturei.
15	Reupena Waitai me etahi atu	Oturei Nama 2.
16	Pouaka Parore me etahi atu	Ounuwhao.
17	Mita Wepiha	Piritaha.
18	Pirihira Ihaka me Ihaka te Kaituhi	Piritaha.
19	Waaka te Huia me etahi atu	Tokatoka Survey District, Tekiona 2A, Poraka X.
20	Reupena Waitai	Waira.
21	Pouaka Parore	Waimate Nama 1A.

TONO KIA MAIHA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI RURI KAORE ANO KIA WHAKAEAINA A KIA WAHIA HE PIHI MOTUHAKE HEI UTU MO AUA MONI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te nui o nga Moni bei utunga.
22	Te Tino Kai-ruri o te Takiwa o Akarana	Kaiaua	£ s. d. 24 2 10
23	F. J. Hosking	Kaihu Nama 2B2	14 10 0
24	F. J. Hosking	Kaihu Nama 2B3	36 12 7
25	F. J. Hosking	Ounuwhao 1A Nama 1	11 12 6
26	F. J. Hosking	Ounuwhao 1A Nama 2	6 2 10
27	F. J. Hosking	Ounuwhao 1A Nama 3	6 17 1
28	F. J. Hosking	Ounuwhao 1A Nama 4	9 13 6
29	F. J. Hosking	Ounuwhao 1A Nama 5	9 9 2

TONO TAMAITI WHANGAI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tamaiti.	Nga matua o te Tamaiti.
30	Pirihira Ihaka	Te Tianara Rua	Te Rua Were raua ko Maata Kere.

TONO WHAKAWHITI WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Nga Ingoa o nga Whenua e meatia ana kia Whakawhiti.
31	(Wiri Henare .. .. . Mihaka Kena me Kawhi P. Kena	Poutu Nama 2E2. Otara Nama 3.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tamariki.
32	Tamahiki Reweti	Opanake 1A Nama 3 ..	Taurewa Raihi.

TONO KIA KIMIHA TE NUI O TE PAANGA O IA TANGATA O IA TANGATA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
33	Henare Wharara Toka	Okapakapa.

TONO KIA WAHIA TETAHI WAHI O NGA TAONGA TINANA O TE TUPAPAKU HEI ORANGA MO ANA TAMARIKI MO TANA POUARU, HANEI.

Nama.	Kai-tono.	Te Tangata kua mate.
34	Anna, Wiremu, Mata, me Mohi Taniere	Erena Taniere.
35	Pene Hone Kaihe	Meredi Cash (Mererii Kaihe).

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI MO NGA TAONGA.

NAMA	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.
36	Mita Wepiha me etahi atu	Mere Hira Tauke.

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
37	Piri Paora	Omaru, Rota 26B me 27 ..	Aperahama Ihaia.
38	Aperaniko Wi Karaka	Te Kuri, Poraka 2, Tekiona 2 ..	Arama Karaka Haututu.
39	Henare Wharara Toka	Kuri, Tekiona 1 me 2, Poraka 11	Arama Karaka Haututu.
40	Hare Kepa te Awe	Opanake 1A Nama 2 ..	Hemana Kepa te Awe.
41	Wi Pihema me etahi atu	Opanake Nama 2 ..	Hona Pihema.
42	Anaru Wiapo me etahi atu	Opanake 2A Nama 2 ..	Hona Pihema.
43	Karena Pihema	Opanake Nama 4 ..	Hona Pihema.
44	Aperaniko Wi Karaka	Opanake Nama 2 ..	Hona Pihema.
45	Arapeta Patu	Opanake 1A Nama 1 ..	Hori Winiata.
46	Reupena Waitai	Aoroa Nama 4 ..	Irihapeti.
47	Harata Arapeta	Kaihu, Poraka I, Tekiona 1 ..	Mahima Hone Papita.
48	Eriapa Poata Uruamo	Opanake Nama 1 ..	Manuera Poata Uruamo.
49	Mate Anania	Opanake Nama 2K ..	Maru Papita.
50	Wiremu Rikihana	Opanake Nama 2K ..	Maru Papita.
51	Harata Arapeta me Wiremu Riikhana	Opanake Nama 2K ..	Maru Hone Papita.
52	Mihi Ho Rui	Opanake 1B Nama 2 ..	Marae Tepene.
53	Mcree Eru me etahi atu	Opanake 1A Nama 4 ..	Marereira Timo.
54	Piri Paora	Tekiona 155, 156, 173, me 174, Kaihu Nama 2D	Mare Rewa.
55	Koniria Kaipuke	Tokatoka, Poraka 11, Tekiona 2	Mata Kaipuke.
56	Paraone Meinata	Matakohe N.E., Tekiona 54 me 3	Meinata Arapeti.
57	Pene Hone Kaihe	Te Kuri, Tekiona 9 (Tokatoka Survey District)	Mererii Kaihe.
58	Patana Waata me etahi atu	Opanake Nama 1 ..	Mihaera Urututu.
59	W. Rikihana me Poroa T. Pumipi	Opanake 2K Nama 1 ..	Mihaera Urututu.
60	Kare Tari	Tokatoka Nama 11 ..	Mhipaca Pita Hori.
61	Manuka Netana (Parr me Blomfield)	Matakohe N.E., Tekiona 54 me 3	Netana Miru.
62	Ngakiri Tamihana	Opanake 1A Nama 3 ..	Nihata Taraia.
63	Waimapuna T. Kawharu	Opanake Nama 1 ..	Paora Kawharu.
64	Rihari Takerei	Opanake 1A Nama 3 ..	Pimia.
65	Rihari Takerei	Opanake 1A Nama 3 ..	Rapana Takerei.
66	Ani R. Haimona	Matakohe, Rota 54 ..	Rawiri Haimona.
67	Ani R. Haimona	Matakohe, Rota 54A ..	Rawiri Haimona.
68	Ngapera Pita Kino	Ngaere C ..	Rukia.
69	Huria Harawene	Opanake 1A Nama 1 ..	Tiripia te Karoro.

APERATA KOOTI MAORI KI PONEKE A TE 24 O NGA RA O OKETOPA, 1911.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Aperata Kooti Maori ki Poneke a te 24 o nga ra o Oketopa, 1911, ki te uiui ki te whakawa hoki i nga tono e mau nei te whakaaturanga i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana ki taua tono me haere ki reira a taua ra.
 I tubia i tenei te 27 o nga ra o Hepetema, 1911.
 [Poneke, 1911-46.]

Tari Kooti Whenua Maori, Poneke.

Na TE WARAHI, Kai-rehita.

KUPU APITI.
 TONO WHAKAWA TUARUA.

NAMA.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Whakataunga e tonoa nei kia whakawakia tuaruatia.
1	Pipi Kiniwe Roera (O. 214-67, 1/113, 3/89)	Muhunoa 3A Nama 1B, Tekiona 1, Wahanga 12	Te whakataunga, i puta i te 11 o nga ra o Aperira, 1911, i wehewehea ai te whenua.
2	Ani Retimana (na ona roia, na Field me Luckie) (O. 229-551, 1/75, 3/96)	Ngarara Hauauru A, Tekiona 29	Te whakataunga, i puta i te 21 o nga ra o Hune, 1911, i te riiwhitanga o te paanga o Amapiria Waiho, kua mate.
3	Millie Hobbs me tetahi atu (O. 229-547, 1/75, 3/90)	Ngarara Hauauru A, Tekiona 29	Te whakataunga, i puta i te 21 o nga ra o Hune, 1911, i te riiwhitanga o te paanga o Amapiria Waiho, kua mate.
4	Millie Hobbs me tetahi atu (O. 229-549, 1/75, 3/93)	Ngarara Hauauru A, Tekiona 28	Te whakataunga, i puta i te 20 o nga ra o Mache, 1911, i te riiwhitanga o te paanga o Hemara Waiho, kua mate.
5	Ani Retimana (na ona roia, na Field me Luckie) (O. 231-555, 1/75, 3/99)	Ngarara Hauauru A, Tekiona 28	Te whakataunga, i puta i te 20 o nga ra o Mache, 1911, i te riiwhitanga o te paanga o Hemara Waiho, kua mate.
6	Pikihua Tamati (na ona roia na Gifford Moore me Beale) (O. 357-137, 1/43, 3/68)	Puketotara Nama 334 me 335, Tekiona 3	Te whakataunga, i puta i te 6 o nga ra o Akuhata, 1907, i te riiwhitanga o te paanga o Hamiora Tamati, kua mate.
7	Willie Galvin (O. 166-81, 1/9, 3/81)	Waitarere Nama 3B ..	Te whakataunga i puta i te 8 o nga ra o Pepuere, 1911, i te riiwhitanga o te paanga o Witarihana Rupuha, kua mate.
8	Wihapi Kerei me tetahi atu (O. 166-83, 1/9, 3/97)	Waitarere Nama 3B ..	Te whakataunga, i puta i te 8 o nga ra o Pepuere, 1911, i te riiwhitanga o te paanga o Witarihana Rupuha, kua mate.
9	Te Aohau Nekitini (O. 348-39, 1/11, 3/102)	Pahianui B ..	Te whakataunga, i puta i te 10 o nga ra o Hurac, 1911, i wehewehea ai te whenua.
10	Ihipera te Miha me Te Moko Kingi (Wai. 139-83, 1/31, 3/57)	Turanganui Nama 2 ..	Te whakataunga i puta i te 8 o nga ra o Hepetema, 1910, i wehewehea ai te whenua.
11	J. M. Broughton (O. 83-523, 1/1, 3/51)	Horowhenua XI B, Tekiona 41A	Te whakataunga, i puta i te 29 o nga ra o Hune, 1910, i wehewehea ai te whenua.
12	Teoti Makitanara me tetahi atu (M. 101-371, 1/2, 3/73)	Wairau, Poraka 12, Tekiona 3	Te whakataunga i puta i te 12 o nga ra o Oketopa, 1910, i kimihia ai te nui o te paanga o ia tangata o ia tangata.
13	Rewanui Apatari (O. 357-173, 1/43, 3/98)	Puketotara Nama 334 me 335, Tekiona 9B	Te whakataunga i puta i te 14 o nga ra o Hurac, 1911, i te riiwhitanga o te paanga o Ani Whariki, kua mate.
14	Edward Bevan me etahi atu (na to ratou roia na J. J. McGrath) (O. 195-95, 1/35, 3/79)	Mangawhero ..	Te whakataunga, i puta i te 27 o nga ra o Hanuere, 1911, i te riiwhitanga o te paanga o Hohepine te Ari, kua mate.
15	Mere Hata me tetahi atu (na o raua roia, na Bunny me Ayson) (M. 100-377, 1/56, 3/104)	Waikawa Nama 2 ..	Te whakataunga, i puta i te 23 o nga ra o Oketopa, 1909, i riiwhitanga o te paanga o te Ngahina Matiu, kua mate.
16	Ngawaina Hanikamu me etahi atu (Ne. 28-989, 1/20, 3/86)	Nelson Tenth	Te whakataunga, i puta i te 8 o nga ra o Aperira, 1911, i te riiwhitanga o te paanga o Huria Matenga, kua mate.
17	Ruita Josephs (M. 134-5, 1/61, 3/76)	Motueka, Tekiona 161 ..	Te whakataunga, i puta i te 10 o nga ra o Oketopa, 1910, i riiwhitanga o te paanga o Tiraeke Mio, kua mate.
18	Pirika Ruka (Wai. 170-7, 1/99, 3/58)	Waiotetuta Nama 2 ..	Te whakataunga, i puta i te 8 o nga ra o Hepetema, 1910, i wehewehea ai te whenua.
19	Rehutoto Harepeka (P. 633-5, 2/54)	..	Te whakataunga, i puta i te 19 o nga ra o Oketopa, 1910, i whakamanangia ai te wira a te tupapaku o Teotiana Wirihana, kua mate.
20	Huia Hapuku (P. 641, 3/53) ..	..	Te whakataunga, i puta i te 30 o nga ra o Akuhata, 1910, i te 1 o nga ra o Hepetema, 1910, me te 8 o nga ra o Hepetema, 1910, i whakamanangia ai te wira a te tupapaku, a i whakaturia ai he kai-riiwhi mo Paraone Pahoro, kua mate.
21	Takana Kingi me tetahi atu (P. 639-3, 3/52)	..	Te whakataunga, i puta i te 7 o nga ra o Hepetema, 1910, i whakamanangia ai te wira a te tupapaku o Rukarei Kingi, kua mate.
22	Taitoko Bailey me tetahi atu (na to raua kai-whakahaere na R. C. Sim)	..	Te whakataunga, i puta i te 25 o nga ra o Mache, 1911, i whakamanangia ai te wira a te tupapaku o Taare Rutu, kua mate.
23	Rangiaukaha Kawharu me tetahi atu (Ne. 56-175, 2/383)	Rangitoto Nama 2 me 3	Te whakataunga, i puta i te 7 o nga ra o Mache, 1906, i te riiwhitanga o te paanga o Ngapera Kawharu, kua mate.
24	Eruera Nicholson (O. 83-531, 1/1, 3/63)	Horowhenua XI B, Tekiona 41	Te whakataunga, i puta i te 21 o nga ra o Hurac, 1908, i whakataunga ai a take paanga.
25	Te Pohau Ngarori me tetahi atu (Wai. 87-27, 3/28)	Te Oreore Nama 1 me etahi atu whenua	Te whakataunga i puta i te 17 o nga ra o Hune, 1909, i patua ai te tono i raro i tekiona 39 o te Ture Kooti Whenua Maori, 1894, kia whakatikaina nga ota whakatu kai-riiwhi ki nga paanga o Wi Waaka Kahukura, kua mate.
26	Tamihana Heta me etahi atu (na to ratou roia na C. B. Morrison) (Ch. Is. 1-31, C/26)	Awapatiki Nama 2A ..	Tono ki te Kooti Whakawa Tuarua i raro i tekiona 57, 58, me 59, o te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895, kia kimihia te nui o nga hea o nga kai-tono i roto i te whenua.

TONO WHAKAWA TUARUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Whakataunga e tonoa nei kia whakawakia tuaruatia.
27	Tamihana Heta (na tonā roia na C. B. Morrison) (Ch. Is. 1-35, (2/441))	Awapatiki 2A Nama 2	Te whakataunga, i puta i te 20 o nga ra o Mache, 1907, i wehewehea ai te whenua.
28	Robert Ransfield (na onā roia na Stafford me Treadwell) (O. 157-123, 1/81, 3/80)	Manawatu - Kukutauaki Nama 4E	Te whakataunga, i puta i te 8 o nga ra o Pepuere, 1911, mo nga raruraru.
29	James Russell (na onā roia na R. J. Jackson (Mis. 111-283, 3/54))	..	Te whakataunga, i puta i te 6 o nga ra o Hepetema, 1910, i kore ai e whakaactia te tiwhikete whakakore i te tangohanga o James Russell hei tamaiti whangai.

TONO I RARO I TEKIONA 208 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909. KIA MEATIA ETAHI WHENUA MAORI HEI WHENUA PAKAHA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
30	Martha McGregor, na onā roia na Menteach me Ward	Ngawakaakupe A.
31	Hori Karaka Kohe, na onā roia na Bunny me Ayson (O. 62-35, 1/3, C/17)	Haruatai Nama 9c, Tekiona 2.
32	Hori Karaka Kohe, na onā roia na Bunny me Ayson (O. 62-33, 1/3, C/17)	Haruatai Nama 9d, Tekiona 1.
33	William Moffatt (O. 357-169, 1/43, C/20)	..
34	William Moffatt (O. 357-179, 1/43, C/22)	..
35	Mokai Mahanga (Wai. 183-69, 1/79, C/17)	..
36	Kahu Piripi (Wai. 183-67, 1/79, C/16)	..
37	Puhara te Tau (Wai. 196-27, 1/6, C/19)	..
38	Puhara te Tau (Wai. 196-25, 1/5, C/20)	..
		Puketotara Nama 334 me 335, Tekiona 4A.
		Puketotara Nama 334 me 335, Tekiona 4B.
		Waikakeno Nama 3B.
		Waikakeno Nama 3D.
		Whareama Nama 884A, Tekiona 1.
		Whareama Nama 884C, Tekiona 1.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

Huiuā o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waiariki ki Rotorua.

Tari o te Poari Whenua Maori o Waiariki, Rotorua, 21 o Hepetema, 1911.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Poari Whenua Maori mo te Takiwa o Waiariki ki Rotorua a te 10 e nga ra o Oketopa, 1911, i te 10.30 o nga haora i te ata, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, he mea tuku mai ki ahau, ki te uiui hoki i nga tikanga o etahi atu mea e whakakotiria tikatia mai ana ki te aroaro o te Poari.

Tenei hoki ka panuitia, kia mohio ai nga taha katoa, haunga ia ki te whakaaturia he take tika e kua ai e peratia, tera e whakakorea e te Poari, mo te korenga i whakahaerea, era o nga tono e huaina ana i raro nei "He tono i nukuhia i tera tuunga o te Poari," kaore e whakahaerea ana a tenei huiuā o te Poari.

Na HEMI W. PARAONE, Perehitini.

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKAAETIA nga Tukunga i raro i Tekiona 7 o te Ture Whakaitikatika i nga Ture Whenua Maori, 1908.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
HE TONO TENEI I WHAKANUKUHIA I TERA TUUNGA O TE POARI.					
1	W. 1909/2	He hoko	.. 22 o nga ra o Tihema, 1908	Rota 214, Parihi o Te Puna	Mere Taka ki a Herbert Pasquale Herbert Clarke.

TONO KIA MATUA WHAKAAETIA TE Tukunga Whenua i raro i Tekiona 209 o te Ture Whenua Maori, 1909.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki nga whakahaerenga.
HE TONO ENEI I WHAKANUKUHIA I TERA TUUNGA O TE POARI.				
2	W. 1911/72	He hoko	.. Matata, Rota 95	.. Nga tangata no ratou te whenua ki a Margaret Johnstone.
3	W. 1911/73	He hoko	.. Matata, Rota 96	.. Nga tangata no ratou whenua ki a Margaret Johnstone.
4	W. 1911/158	He hoko	.. Kawaha Nama 5N (tetahi wahi)	.. Nga tangata no ratou te whenua ki a Eru Nuku.
5	W. 1911/135	Riihi	.. Hiwarau A	.. Nga tangata no ratou te whenua ki a C. W. Reardon.
6	W. 1911/166	Riihi	.. Hiwarau B	.. Nga tangata no ratou te whenua ki a C. W. Reardon.
HE TONO HOU TENEI.				
7	W. 1911/208	Riihi	.. Pukaingataru B Nama 25	.. Nga tangata no ratou te whenua ki a W. J. Kelly.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGĀ TUKUNGA WHENUA I RARO I TEKIONA 218 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nāme.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
HE TONO ENEI I WHAKANUKUHIA I TE RA TUUNGA O TE POARI.					
8	W. 1911/25	He hoko	..	Rangitaiki, Rota 1A Nama 3	Te Wano Kauhoe me etahi atu ki a Mary Reid.
9	W. 1911/26	He hoko	..	Rangitaiki, Rota 1A Nama 4	Roha Petera me etahi atu ki a Mary Reid.
10	W. 1911/51	He hoko	.. 6 Maehe, 1911	Rauotehuia B 2B Nama 2 (wahi)	Te Amotawa te Kowhai ki a R. King.
11	W. 1911/78	Riihi	..	Whangaparaoa Nama 2R (wahi)	Wi Paraire Huna me etahi atu ki a John Sheridan.
12	W. 1911/79	Riihi	..	Waikura Nama 2 (wahi)	Tunoa Reihana me etahi atu ki a John Adair.
13	W. 1911/105	He hoko	..	Waiherowhero Nama 5	Kaperiere Ngatai ki a Emera Nuku Hall.
14	W. 1911/109	Riihi	..	Paengaroa North A Nama 4	Te Whatanui Ngahana me etahi atu ki a G. Robinson.
15	W. 1911/119	He hoko	.. 28 Aperira, 1911	Rauotehuia B Nama 2A..	Winiata Matia ki a Robert King.
16	W. 1911/120	He hoko	.. 28 Aperira, 1911	Rauotehuia B Nama 2B..	Harete Matia ki a Robert King.
17	W. 1911/137	He hoko	.. 13 Mei, 1911	Pakuri (wahi)	Kepe te Matia me Ihaha te Hiwa ki a Frederick George Dalzell.
18	W. 1911/149	Riihi	.. 15 Hune, 1911	Rota 12A, Whakatane T- one	Mere Wakana te Paea me Riripeti te Paea ki a James Brambley.
19	W. 1911/153	He hoko	..	Kawaha Nama 8	Ru Kingi me etahi atu ki a Tai- porutu te Mapu.
20	W. 1911/154	He hoko	.. 27 Hune, 1911	Maraekura Nama 2	Te Reweti Wi Paki me etahi atu ki a Henry Taiporutu Mitchell.
21	W. 1911/176	Riihi	..	Rangiuru 1B	Hanatia te Uru me etahi atu ki a Owen James Hodge.
22	W. 1911/177	Riihi	..	Kenana 2B Nama 7	Hori Pariwhakaangi me etahi atu ki a Owen James Hodge.
23	W. 1911/179	Riihi	..	Kenana Nama 2B	Hori Pariwhakaangi me etahi atu ki a Owen James Hodge.
24	W. 1911/180	Riihi	.. 3 Hurac, 1911	Rangitaki Rota 32A (wahi)	Tiaki Rewiri me Manuhiri Tiaki ki a Frank Summers.
25	W. 1911/181	He hoko	.. 12 Mei, 1911	Rota 32c, Rangitaiki Nama 1	Manukaahu Wi Maruki ki a Frank Summers.
HE TONO HOU ENEI.					
26	W. 1911/191	Riihi	.. 27 Hurac, 1911	Paeroa East 4B, 2A Nama 2	Heretaunga Reihana me etahi atu ki a J. G. Dalbeth.
27	W. 1911/192	Riihi	.. 12 Akuhata, 1911	Paeroa East 4B, 2A, Nama 3B	Te Koroua Moeakau me Kapu Meaha ki a J. G. Dalbeth.
28	W. 1911/196	He hoko	..	Whakamaru Mangaiti A Nama 3A	Hori Karawhira ki a E. C. Browne me Kamupene.
29	W. 1911/197	He hoko	..	Whakamaru Mangaiti A Nama 3B	Arete Kapu me etahi atu ki a E. C. Browne me Kamupene.
30	W. 1911/200	Riihi	.. 20 Akuhata, 1911	Paeroa East 4B, 2A Nama 3A	Heretaunga Reihana me Rahura- hu Reihana ki a J. G. Dalbeth.
31	W. 1911/201	He hoko	..	Pukehina M, Tekiona 6	Hoani Matchaere me etahi atu ki a Donald Grant.
32	W. 1911/203	He hoko	..	Rangitaiki Rota 11 (wahi)	Te Waha Hikairo me etahi atu ki a Georgiana M. Limbrick.
33	W. 1911/204	He hoko	.. 15 Akuhata, 1911	Kawaha 5N Nama 1	Te Wiremu Matene ki a Henry Taiporutu Mitchell.
34	W. 1911/205	He hoko	.. 15 Akuhata, 1911	Kawaha 5N Nama 2	Te Rire-o-Raukawa ki a Henry Taiporutu Mitchell.
35	W. 1911/206	Riihi	.. 19 Akuhata, 1911	Paeroa East 4B 2A 3P (wahi)	Henare Werahiko me Te Kirikau Henare ki a Richard Turpin.
36	W. 1911/207	Riihi	.. 12 Akuhata, 1911	Paeroa East 4B 2C (wahi)	Ihaha te Waru me Karauria Tetaia ki a Robert Thomas Turpin.
37	W. 1911/212	He hoko	.. 21 Hepetema, 1911	Te Koutu Nama 3A, Tekiona 1 (wahi)	Keapa Anaha Ehau ki a Tatai Hall.
38	W. 1911/213	He hoko	.. 26 Hurac, 1911	Utanga Nama 10A North	Tireni Niramona ki a William Bennett me Ani Peneti.
39	W. 1911/214	Riihi	.. 13 Hepetema, 1911	Rotoiti Nama 4 (wahi)	Ko nga rangatira ki a Eru Nuku Hall me Tatai Hall.
40	W. 1911/215	Riihi	.. 13 Hepetema, 1911	Rotoiti Nama 4 (wahi)	Ko nga rangatira ki a Te Rei- whati Vercoe.
41	W. 1911/216	Riihi	.. 13 Hepetema, 1911	Rotoiti Nama 4 (wahi)	Ko nga rangatira ki a Petera Patene me etahi atu.
42	W. 1911/217	Riihi	.. 13 Hepetema, 1911	Rotoiti Nama 4 (wahi)	Ko nga rangatira ki a Raharuhi Pururu me etahi atu.
43	W. 1911/218	He hoko	.. 22 Hepetema, 1911	Awaawaroa	Wiremu Reweti ki a Alfred Pinker.

TONO KI TE HONORE MINITA MO TE TAHA MAORI KIA WHAKAAETIA NGĀ TUKUNGA WHENUA I RARO I TEKIONA 298 TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nāme.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki nga whakahaerenga.
HE TONO HOU ENEI.				
44	W. 1911/219	He hoko	.. Pukehina G ..	Pumipi Hori ki a Donald Grant.
45	W. 1911/220	He hoko	.. Matata Rota 72B Nama 3P ..	Kauri Hepeta ki a Mary Reid.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Whakawiringa Nama 2, i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Ikaroa ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Whakawiringa Nama 2, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki te Whare Kooti, Hehitingi, a te Taite, te 12 o nga ra o Oketopa, 1911, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko tana whenua, tetahi wahi ranei o taua whenua, me tau ki te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Ikaroa hei hoko, hei rihi ranei, i raro i Wahi XIV o te Ture Whenua Maori, 1909.”

I tulua ki Poneke, i tenei te 26 o nga ra o Hepetema, 1911.

J. B. JACK (TIKI),
Perehitini.

Te Makarini Scholarships, e tukua ana i te Kareti Maori, Te Aute, Haaki Pei.

ERUA nga *Scholarships* e puta ana i te tau mo nga tau e rua, a e £35 nga moni mo te *Scholarship* kotahi. Kotahi o aua *Scholarships*, ka kii ko te *Senior Scholarship*, e tuwhera ana ki nga tamariki tano Maori katoa kaore e neke atu ana o ratou tau i te tekau-ma-ono i te ra whakamutunga o te marama i mua atu o te ra i whakaritea mo tenei uiuinga

matauranga. Ko te rua o nga *Scholarships*, ka kii he *Junior Scholarships*, e tuwhera ana ki nga tamariki Maori katoa e iti iho ana o ratou tau i te tekau-ma-wha i te ra whakamutunga o te marama i mua atu o te ra i whakaritea mo tenei uiuinga matauranga, ara ki nga tamariki kua tas nei ki nga Kura Maori ki etahi atu Kura ranei, kei raro i te mana o te Tari mo nga Kura, a e whakaarohia ana hoki e te Kai-tirotiro Kura Maori i hono tonu to ratou haere ki te Kura i roto i te tau i mua atu o te uiuinga matauranga.

Ko aua *Scholarships* hei whakataetaenga ma nga tamariki tano Maori i raro i nga tikaanga kua whakatakotoria e nga kai-tiaki o nga moni mo te Makarini *Scholarship*, kua oti te ta ki roto ki te Kupu Apiti ki nga Kupu Tohutohu mo nga Kura Maori, 1908. Ka tu taua uiuinga matauranga ki nga wahi e mohiotia ana e pai ana hei haerenga atu mo nga tamariki a te 4 me te 5 o nga ra o Tihema, 1911.

Ko nga tamariki e mea ana kia uiuia to ratou matauranga, me tuku pukapuka atu ki te Kai-tirotiro Kura Maori, i te Tari o nga Kura, i Poneke, whakaatu i to ratou hiahia kia haere atu ratou ki te uiuinga matauranga, me tuku atu ranei ki te Kai-whakaako o to ratou Kura, mana e tuku mai. Ko taua whakaaturanga me tuku mai i roto i te meera kia tae mai i mua mai o te 5 o nga ra o Oketopa, 1911.

Ko nga kape o nga pukapuka whakaatu i nga tikanga kua whakatakotoria o nga kai-tiaki me te ahua o te pukapuka e meingatia ana kia tubia e te tamaiti e mea ana kia uiuia tona matauranga, kei nga Kai-whakaako o nga Kura Maori, nga Kura nohoanga tamariki, nga Hekeretari o nga Kura Poara, me te Hekeretari o nga Kura e takoto ana, a me tono atu ki a ratou.

Na TE MANU,
Kai-tirotiro i nga Kura Maori.

Tari o nga Kura,
Poneke, te 20 o nga ra o Hepetema, 1911.

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni, e HOANI MAKAE. Kai-ta a te Kawanatanga, Poneke.